

กลุ่มการสอน 4 การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ

การสะท้อนคิดด้วย ตะกร้า 3 ใบในการจัดการเรียน
การสอนโดยใช้สถานการณ์เสมือนจริง (SBL)
รายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ

วิเคราะห์ความสอดคล้อง

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ขยายความร่วมมือ ด้านการผลิต และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับชุมชนและองค์กร ภายนอกทั้งในและต่างประเทศ
- เป้าประสงค์ ที่ 1 บัณฑิตพยาบาลมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ ในระดับชาติและนานาชาติ
- กลยุทธ์ที่ 2 เสริมสร้างคุณภาพบัณฑิตให้เป็นคนดี มีจิตบริการ และดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียง

ปัญหาและความสำคัญ

การเรียนรู้
ศตวรรษ 21

SBL

การสะท้อนคิด

สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการเสาะหาความรู้
การเรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองเป็นเทคนิคการ
เรียนการสอนหรือการฝึกปฏิบัติโดยใช้การจำลอง
สถานการณ์ซึ่งมีหลากหลายชนิด ฝึกให้ผู้เรียนได้คิด
วิเคราะห์และลงมือปฏิบัติตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้
ที่กำหนดไว้ ได้มีการเสาะหาความรู้จากการเข้าร่วม
อบรมในโครงการอบรมเชิงปฏิบัติ และการศึกษา
ค้นคว้า ดังนี้

- การเข้ารับการอบรมการจัดการเรียนการสอนด้วย
สถานการณ์จำลองเสมือนจริง

1. ศูนย์ฝึกอบรมทักษะหัตถการทางการแพทย์ ศิริราช (Siriraj Training and Education Center for Clinical Skill: SiTEC) สังกัดงานการศึกษาระดับหลังปริญญา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

- โครงการอบรมเชิงปฏิบัติ เรื่อง “SITEC-Case : Clinical Application in Simulation Education” ระหว่าง วันที่ 23-24 กรกฎาคม 2558
- โครงการอบรมเชิงปฏิบัติ เรื่อง “SITEC-CMT : Crisis Team Management” ระหว่างวันที่ 29-30 ตุลาคม 2558
- โครงการอบรมเชิงปฏิบัติ เรื่อง “SITEC Team support” ระหว่างวันที่ 3-5 กุมภาพันธ์ 2559

2. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครสวรรค์

โครงการพัฒนาความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนด้วย Simulation-Based Learning วิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือ

- ❑ ระยะเวลาที่ 1   ประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การออกแบบโจทย์สถานการณ์ (Scenario) ระหว่างวันที่ 19-21 สิงหาคม 2558
- ❑ ระยะเวลาที่ 2   ประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนากระบวนการและเทคนิคการสอนด้วย SBL   ระหว่างวันที่ 23-25 กันยายน 2559
- ❑ ระยะเวลาที่ 3   ประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วย SBL   ระหว่างวันที่ 2-4 พฤษภาคม 2559

การสะท้อนคิดด้วยแนวคิด ตะกร้า 3 ใบ

- การเปลี่ยนแปลงเข้าสู่การเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 การศึกษาพยาบาลมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีม ฝึกฝนสติปัญญาของตนเอง ดังนั้นผู้สอนจึงต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอนจากเป็นผู้ให้ความรู้เป็นผู้อำนวยความสะดวก การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ SBL ร่วมกับ การใช้กระบวนการความคิดอย่างเป็นระบบเชิงสร้างสรรค์ด้วยการสะท้อนคิดด้วยแนวคิด ตะกร้า 3 ใบ ประกอบไปด้วยคำถามพื้นฐาน 3 คำถาม 1.รู้สึกอย่างไร 2. ได้เรียนรู้อะไร 3.การนำไปประยุกต์ใช้ อย่างสร้างสรรค์ ได้อย่างไร นับเป็นเทคนิคการโค้ชที่นอกจากการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์แล้วยังช่วยประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการเสาะหาความรู้

คู่มือการจัดการเรียนการสอนด้วยสถานการณ์จำลอง

ศึกษาหลักสูตร/เนื้อหา/วัตถุประสงค์รายวิชา

เตรียมสถานการณ์จำลอง (Simulation Scenario)

เตรียมทีมผู้สอน

เตรียมผู้เรียน

ขั้นตอนดำเนินการสอน SBL 3 ขั้นตอน

ประเมินผลการเรียนการสอนแบบ SBL

สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการเสาะหาความรู้

- **SBL**
- **Pre-brief/introduction**
- **Simulation/Scenario/
Observation**
- **Debrief**

การสะท้อนคิดตระกร้า 3 ใบ

- **รู้สึกอย่างไร**
- **ได้เรียนรู้อะไร**
- **นำไปประยุกต์ใช้อย่างไร**

ผลการถอดบทเรียนจากการสะท้อนคิดของ นักศึกษาโดย SBL

- ตะกร้าใบที่ 1 รู้สึกอย่างไรกับการเรียนการสอนแบบ SBL

1. ตื่นเต้น/กังวล

“รู้สึกตื่นเต้น ทำอะไรไม่ถูกเพราะอาการของผู้ป่วยเริ่มหนักขึ้นเรื่อย ๆ และรู้สึกไม่ดี เมื่อผู้ป่วยอาการแย่ลง” (Humility :มีความอ่อนน้อมถ่อมตน)

2. ทำทนาย/สนุกสนาน/อยากรู้อยากเห็น/ไม่น่าเบื่อ

“ เมื่อเข้าไปอยู่ในห้อง SIM แล้วพบกับสถานการณ์ที่ให้มา รู้สึกว่าต้องทำให้ได้ เพื่อให้ผู้ป่วยรอดชีวิต”

สรุปตะกร้าใบที่ 1 ผู้เรียนมีความรู้สึกทั้งในด้านดีคือ รู้สึกทำทนาย ไม่น่าเบื่อ ในขณะที่เดียวกันก็เกิดความรู้สึกไม่แน่ใจ ตื่นเต้น กังวล และเกรงจะทำไม่ถูก

ผลการถอดบทเรียนจากการสะท้อนคิดของ นักศึกษาโดย SBL

- ตะกร้าใบที่ 2 ได้เรียนรู้อะไรเกี่ยวกับการเรียนการสอน SBL
  1. การวิเคราะห์และการประเมินผู้ป่วยตามสถานการณ์จริง
“ได้เรียนรู้การวิเคราะห์และการประเมินอาการของผู้ป่วย” (Professional Competency)
  2. หลักการให้การพยาบาลผู้ป่วย การดูแลตามสถานการณ์จริง
  3. การสื่อสารระหว่างทีมพยาบาลกับแพทย์/ญาติ
  4. การทำงานเป็นทีม
  5. การตัดสินใจการแก้ปัญหา
  6. การดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ “ต้องมองหุ้เหมือนมนุษย์ ต้องดูแลผู้ป่วยด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์” (Service mind)

สรุปตะกร้าใบที่ 2 ผู้เรียนได้เรียนรู้แตกต่างหลายประเด็นคือ การประเมินผู้ป่วย การพยาบาล การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การตัดสินใจและการแก้ปัญหาในภาพรวม

ผลการถอดบทเรียนจากการสะท้อนคิดของ นักศึกษาโดย SBL

• ตะกร้าใบที่ 3 สามารถนำไปประยุกต์ใช้อย่างไร

1. นำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง

“ การเข้า SIM ทำให้รู้สึกว่าจะต้องมีสติในการปฏิบัติงาน ต้องดูแลผู้ป่วยรอบคอบ รู้จักบริหารงาน การแบ่งหน้าที่ ยอมรับในบทบาทหน้าที่และการตัดสินใจของทีม” (Professional Competency)

2. การตัดสินใจ

“ ทุกนาทีมีค่า ในการดูแลผู้ป่วย” (Professional Competency)

สรุปตะกร้าใบที่ 3 ทำให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์จากการเรียนแบบ SBL ไปประยุกต์ใช้ในการดูแลผู้ป่วยครั้งต่อไป ในขั้นตอนการทำงาน การมีความ รอบคอบ ความรวดเร็ว การมีสติ การแบ่งหน้าที่

อภิปรายผลการถอดบทเรียน

- การจัดการเรียนการสอนแบบ SBL โดยใช้กลยุทธ์การสะท้อนคิด
สุนทรียสนทนา การแขวนลอยความคิด และการยอมรับมุมมองที่
แตกต่างกันเป็นวิธีการสอนที่สามารถตอบสนองการเรียนรู้ศตวรรษที่
21 ทำให้นักศึกษาเกิดอัตลักษณ์บัณฑิตที่พึงประสงค์คือ บริการ
สุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ (SHaPE) ทั้งด้าน จิตอาสา
(service mind)มีความอ่อนน้อมถ่อมตน (Humility)มีสมรรถนะทาง
วิชาชีพ (Professional Competency) และการส่งเสริมการรับรู้ของ
ผู้รับบริการเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ (Engagement) **ปัญหาคือ การ
ประเมินผลเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ไม่มีแบบประเมิน SHaPE**

แนวทางการดำเนินการตามหลัก PDCA

1. สร้างแบบประเมิน SHAPE

- ผลการประเมินนักศึกษาโดยใช้แบบประเมิน SHAPE ภาพรวม อยู่ระดับดี (ค่าเฉลี่ย 4.10, SD 0.09)
- S: มีจิตอาสา ค่าเฉลี่ย= 4.00, SD= 0.00
- H: การยอมรับความเป็นบุคคล ค่าเฉลี่ย= 4.00, SD= 0.00
- A: การติดต่ออย่างมีวิจารณญาณ ค่าเฉลี่ย= 3.94, SD= 0.420
- P: ทักษะเชิงวิชาชีพ ค่าเฉลี่ย= 3.91, SD= 0.16
- E: ส่งเสริมการรับรู้ของผู้รับบริการเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ ค่าเฉลี่ย= 4.00, SD= 0.00

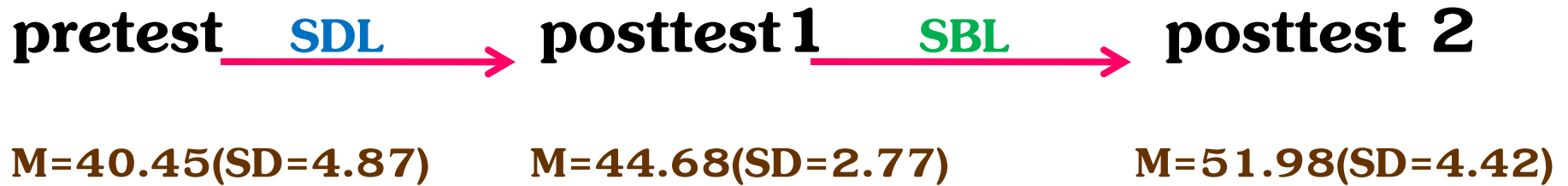
แนวทางการดำเนินการตามหลัก PDCA

2. ผลของการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองต่อการรับรู้ ความสามารถตนเองของนักศึกษาพยาบาลต่อการดูแลผู้ป่วยภาวะ ช็อกจากการติดเชื้อ

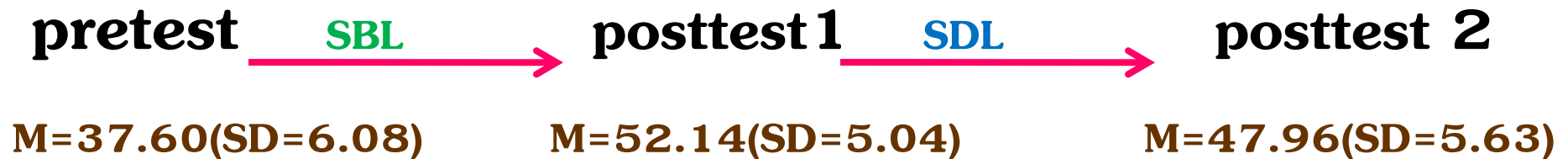
การวิจัยกึ่งทดลอง Obj: เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถตนเองของ
นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง
(Simulation Base Learning: SBL) ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต
ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 วิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหา
สุขภาพ 3 จำนวน 113 คน กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น กลุ่มควบคุมจำนวน
56 คนและกลุ่มทดลองจำนวน 57 คน

ผลลัพธ์ของการวิจัย

กลุ่มควบคุม

กลุ่มทดลอง

หลังการเรียนรู้โดย SBL การรับรู้ความสามารถตนเองของนักศึกษาพยาบาลเพิ่มขึ้น

แต่ควรมีการเรียนรู้แบบ SDL ก่อน SBL

เราจะเดินไปด้วยกัน..ขอบคุณค่ะ

